

ГОЛОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

11/10-1514
22.05.2015

Міністру екології та
природних ресурсів України
ШЕВЧЕНКУ І.А.

Шановний Ігорю Анатолійовичу!

Надсилаємо адресований Вам депутатський запит народних депутатів України Кривенка В.В. та Дзюблика П.В., оголошений на засіданні Верховної Ради України 22 травня 2015 року, для розгляду і надання відповіді авторам запиту і Верховній Раді України у встановлений чинним законодавством 15-денний термін.

Додаток: на 4 арк. у 1 прим.

З повагою

В. ГРОЙСМАН

НАРОДНІ ДЕПУТАТИ УКРАЇНИ

01008, м. Київ, вул. Грушевського, 5

№ 058/039

«21» 05 2015 р.

**Міністру екології та природних ресурсів України
Шевченку І.А.**

ДЕПУТАТСЬКИЙ ЗАПИТ

**в порядку ст. 15 Закону України
«Про статус народного депутата України»**

**Щодо незаконного створення
в Одеській області на базі великих
озер та лиманів у тому числі морських,
спеціальних товарних рибних господарств**

До мене надходять звернення рибалок Одеської області щодо існування на території області великої кількості спеціальних товарних рибних господарств (СТРГ), які незаконно створено на базі великих озер та лиманів, у т.ч. морських.

Розроблені Режими СТРГ не відповідали і не могли відповідати жодним вимогам Законів України «Про тваринний світ» та «Про рибне господарство, промислове рибальство та охорону водних біоресурсів». Дані Режими не відповідали, навіть, загальним нормам Інструкції про порядок здійснення штучного розведення, вирощування риби, інших водних живих ресурсів та їх використання в спеціальних товарних рибних господарствах, затвердженій наказом Державного комітету рибного господарства України від 15.01.2008 № 4 та зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 28.01.2008 за № 64/14755.

Фактично групам ділків, які надто далекі від ведення чесного бізнесу, але близькі як до колишніх керівників Держрибагентства України та Західно-Чорноморської рибоохорони протягом 2009 – 2014 років було передано практично усі без винятку великі озера, затоки та лимани Одещини.

Усі Режими розроблялися лише з метою нещадної монопольної експлуатації державних водойм, які до того десятиріччями зарибнювалися за допомогою держави та вилов у них проводився різними рибалками.

Однак, у якийсь момент цих рибалок залишили без роботи, а державні водойми передали підприємцям, які одержали жодним законом не передбачене монопольне право на експлуатацію державного ресурсу без оренди водного об'єкту.

Одним із прикладів такого «господарювання» є погодження у 2009 році режиму СТРГ на Хаджибейський лиман для рибпромислової асоціації «Хаджибейський лиман».

Даний режим існував і до 2009 року, але на той час не було нормативної бази, яка б детально регламентувала видачу такого режиму. Однак після затвердження вищевказаної Інструкції ця рибпромислова асоціація могла одержати лише за умови вирощування риби у штучних умовах і переважного її вилову.

При цьому Інструкція передбачала, що режим СТРГ може бути затверджено лише для одного суб'єкта підприємницької діяльності, а насправді режим затверджено для об'єднання низки підприємств, яким є асоціація, яка за статутом є неприбутковою організацією, що одержує лише пасивні доходи.

До початку господарської діяльності рибпромислової асоціації «Хаджибейський лиман», Хаджибейський лиман відзначався різноманітними видами промислових риб, таких як короп, лящ, судак, товстолоб, карась, бичок. В результаті безвідповідальної господарської діяльності рибпромислової асоціації всі ці види риб були знищені, а зариблення, яке повинно проводитись згідно режиму СТРГ, проводиться із суттєвими порушеннями, чи, взагалі, фіктивно. Так як єдиним видом, майже 90 % промислового лову на Хаджибейському лимані залишився піленгас, який не потребує штучного вселення, через те що поповнює свої біоресурси природним шляхом.

Юридично, асоціація взагалі не може бути власником Режиму СТРГ, оскільки не є користувачем водних біоресурсів (ВБР). Інструкція передбачала, що режим СТРГ може бути затверджено лише для одного суб'єкта підприємницької діяльності, а насправді режим затверджено для об'єднання низки підприємств, яким є асоціація, яка за статутом є неприбутковою організацією, що одержує лише пасивні доходи.

Незважаючи на це режим Держкомрибгоспом України, як вказувалося раніше, було погоджено та надано право асоціації, а фактично підприємствам, що її утворюють, виключне право здійснювати промислове рибальство. Про те, що вони мають виловлювати рибу, яку асоціація мала б штучно зарибнювати і розводити, мова не йшла, оскільки при зарибненні товстолобиком, карасем та коропом, їй надавалося право виловлювати здебільшого піленгаса і судака.

Згідно з пунктом 1.1 Інструкції про порядок здійснення штучного розведення, вирощування риби, інших водних живих ресурсів та їх використання в спеціальних товарних рибних господарствах, штучне розведення, вирощування водних живих ресурсів, їх використання здійснюються з метою підвищення рибопродуктивності рибогосподарських водних об'єктів (їх ділянок) шляхом спрямованого формування видового складу (відтворення риб та інших водних живих ресурсів) та запасів водних живих ресурсів без скидання води з цих об'єктів з метою їх вилову. Отже, все ж таки дана норма у діяльності спеціальних товарних рибних господарств ставить пріоритет вирощування водних біоресурсів (у даному випадку – риби), а не її вилов.

У подальшому Західно-Чорноморська рибоохорона та Держкомрибгосп України письмово вимагали від асоціації внести зміни до режиму СТРГ і привести його у відповідність до закону. Однак, цього не було зроблено.

Навпаки Держрибагентство України протягом 2010 – 2014 років за ініціативи асоціації кілька разів вносило зміни до цього режиму, які стосувалися збільшення на сотні тонн вилову піленгасу та судаку.

Лише одного разу було внесено зміни щодо вилову карася, оскільки за даними Західно-Чорноморської рибоохорони його незаконним виловом державі було заподіяно понад 1 млн. грн. збитків.

Однак, на це Держрибагентство України не реагувало та відшкодування збитків не домагалось, а лише збільшило норму вилову карася.

Також відомо, що у 2012 та 2013 роках рибпромислова асоціація «Хаджибейський лиман» проводила зарибнення лиману за рахунок придбання зарибку у підприємств, які не вирощували його взагалі.

Крім того режим СТРГ погоджено саме асоціації, яка й мала б проводити роботу на його виконання, але вона господарської діяльності не вела, що й було виявлено Західно-Чорноморською рибоохороною у 2013 році. Але на початку 2014 року працівники цього ж органу вирішили, що порушення закону усунуто.

При цьому фактичний вилов риби, а не її розведення, як вимогам у першу чергу режим СТРГ, здійснювали навіть не комерційні структури, які заснували асоціацію, а рибалки, які вимушені були йти в найм до них, оскільки вони, а не держава, як це визначено законом, вирішували кому рибалити на лимані і в якій кількості.

Більш того своєю діяльністю асоціація призвела до того, що було припинено роботу державного підприємства «Регіональний дослідно-експериментальний комплекс», яке розташоване у межах Паліївської затоки Хаджибейського лиману.

Дане підприємство мало б розводити і вирощувати рибу, яку випускати до лиману, оскільки ця затока була і є місцем нересту. Крім того, піленгас, який роками виловлюють підприємці під видом асоціації, було введено і розведено силами цього державного підприємства.

Проте асоціація заблокувала водоток до затоки в результаті чого вона почала висихати та заслонюватися. Так лише на початку 2014 року асоціацією висипано на місце водотоку кілька тонн будівельного сміття.

Незважаючи на скаргу, яку державне підприємство направило до прокуратури Одеської області, перевірка цього факту фактично не проводилася і збитки, спричинені державі, ніхто не обрахував. Західно-Чорноморська рибоохорона навіть не повідомила про результати перевірки прокуратуру області.

Усе це вказує на те, що така діяльність могла здійснюватися або ж за повного нерозуміння того, що діється з боку Міністерства аграрної політики та продовольства України, Держрибагентства України та Західно-Чорноморської рибоохорони, або ж за їх сприяння.

Тобто все вказує на чітку корупційну схему, яка діяла протягом багатьох років.

Тим більш, що хоча ці комерційні структури під «дахом» асоціації й збільшують рік від року загальний обсяг вилову, але це відбувається, по-перше

незаконно, а по-друге, виловлюють вони, як це вже зазначалося переважно ту рибу, яку вони не вирощують, тобто державну.

При цьому таке недобросовісне ведення господарювання призводить до стагнації багатьох цінних видів риб у лимані, перш за все – піленгасу та судаку.

Наприкінці 2014 року та на початку 2015 року Держрибагентство України нарешті почало вимагати привести діяльність рибпромислової асоціації та скасувало незаконний режим СТРГ.

Разом з тим було погоджено режим СТРГ державному підприємству «Регіональний дослідно-експериментальний комплекс», яке єдине на цій водоймі має комплекс для вирощування риби.

На свій захист асоціація почала влаштовуватися чисельні мітинги та направлятися скарги до Міністерства аграрної політики та продовольства України.

При цьому усім рибалкам у Одеській області відомо, що активну допомогу в зустрічах керівників суб'єктів господарювання, що є засновниками асоціації, з посадовцями Міністерства здійснює відомий браконьєр на прізвище «Спортсмен», який за їх даними під час роботи колишнього керівництва Держрибагентства України відповідав за постачання риби та продуктів із неї до відомого усій країні Межигір'я, а зараз є помічником на громадських засадах одного із народних депутатів України.

Даний «Спортсмен» не зміг отримати квоти на вилов риби для низки своїх підприємств на 2015 рік та почав діяльність по дискредитації роботи Держрибагентства України. Крім того йому нібито обіцяно асоціацією у разі позитивного вирішення питання про продовження її роботи на цій водоймі загальнодержавного значення прийняти його до цього об'єднання, щоб і він зміг долучитися до подальшого розграбування державних рибних ресурсів.

У даний час серед рибалок Одеської області ходять чутки, що цей план асоціації та її покровителям майже вдався, тим більш, що керівниками асоціації уже зібрано кошти з рибалок для винагороди за ці дії.

Існуюча практика видачі режимів СТРГ призводить до того, що підприємець не повинен брати водний об'єкт та землі в оренду і не сплачувати за це кошти державі, не повинен сплачувати за видобутий ресурс до бюджету, веде діяльність на спрощеній системі оподаткування, а також отримує монопольне право на користування будь-яким водним об'єктом.

Враховуючи викладене та відповідно до положень статті 15 Закону України «Про статус народного депутата України» прошу Вас призначити перевірку за фактом погодження режиму СТРГ рибпромислової асоціації «Хаджибейський лиман», незаконного припинення нею водотоку до Паліївської затоки лиману, фіктивного зариблення та заподіяння збитків державі.

З повагою,

Народний депутат України

Народний депутат України

В. В. Кривенко
(посв. № 058)

П. В. Дзюблик
(посв. № 270)